

Merenkululaitos

TIEDOTUSLEHTI NRO 1/19.1.1998

ASETUS ALUKSEN MIEHITYKSESTÄ, LAIVAVÄEN PÄTEVYYDESTÄ JA VAHDINPIDOSTA

Kansainvälinen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskeva vuoden 1978 yleissopimus (STCW) uusittiin vuonna 1995.

STCW-95 -yleissopimuksesta johtuen lainsäädäntöämme on muutettu seuraavasti:

1) Uudet säädökset, jotka tulivat voimaan 1.1.1998:

- asetus aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta (1256/1997), sekä
- liikenneministeriön päätös aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta (1257/1997).

2) Muutetut säädökset, joita on muutettu 1.11.1997 lukien:

- merityöaikalaki (296/1976), jota on muutettu lailla (942/1997), sekä
- laki työajasta kotimaanliikenteen aluksissa (248/1982), jota on muutettu lailla (943/1997).

3) Seuraavat säädökset eivät enää ole voimassa 1.1.1998 lukien:

- asetus aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä (250/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, lukuun ottamatta asetuksen 27 §:ää ja 7 – 9 lukua, jotka jäävät voimaan 1 päivään helmikuuta 2002 asti,
- asetus vahdinpidosta aluksella (666/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, sekä
- liikenneministeriön päätös aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annetun asetuksen soveltamisesta (1265/1990).

Oheisena on

- asetus aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta (1256/1997), sekä
- aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevydestä annetun asetuksen (250/1984) 27 § ja 7 – 9 luku voimassa olevassa muodossaan.

Liikenneministeriön päätös aluksen miehityksestä, laivaväen pätevydestä ja vahdinpidosta (1257/1997) on julkaistu Merenkululaitoksen tiedotuslehdessä nro 2/19.1.1998.

Meriturvallisuusjohtaja

Heikki Valkonen

Toimistopäällikkö

Reijo Gustafsson

Asiaa koskevat tiedustelut:

Merimiestoimisto

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehdet:

9/1.4.1988 ja
5/16.1.1995

1256/1997

Asetus**aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Liikenneministerin esittelystä säädetään 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun merilain (674/1994) 1 luvun 8 §:n 2 momentin ja 6 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä 1 luvun 8 §:n 2 momentti on laissa 369/1995:

1 luku**Yleiset säännökset****1 §*****Sovelletamisala***

Tätä asetusta sovelletaan konevoimalla kulkevaan suomalaiseen alukseen, jota käytetään merenkulkuun, sekä tällaisella aluksella työskentelevään laivaväkeen ja aluksen laivanisäntään.

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) kalastusalukseen;
- 2) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen alukseen, jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;
- 3) huvialukseen, jonka pituus on enintään 24 metriä tai konetehto enintään 500 kW, jos merenkulkulaitos ei, ottaen huomioon aluksen käyttöön ja muut asiaan vaikuttavat tekijät, muuta vaadi;
- 4) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;
- 5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen; eikä
- 6) yleisen tien liikennettä välittävään lossiin, josta säädetään erikseen.

2 §***Määritelmiä***

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *STCW-95 -yleissopimuksella* Kansainvälisen merenkulkujärjestön vuonna 1995 Lontoossa hyväksymää kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa yleissopimusta, jolla muutettiin vuoden 1978 STCW-yleissopimusta;
- 2) *konealuksella* alusta, jonka kuljetuslaitteena on kone;
- 3) *moottorialuksella* konealusta, jonka kuljetuskoneistona on polttomoottori tai kaasuturbiini tai jossa sähköisten potkurimoottorien teho kehitetään mainituilla koneilla;
- 4) *höyryaluksella* konealusta, jonka kuljetuskoneistona on mätähöyrykone tai höyryturbiini tai jossa sähköisten potkurimoottorien teho kehitetään mainituilla koneilla;
- 5) *matkustaja-aluksella alusta*, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajaksi katsotaan mainittua lukumäärää laskettaessa jokainen muu henkilö kuin laivaväkeen kuuluva tai muu, missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettu tai siinä aluksen lukuun työskentelevä henkilö; matkustajien lukumäärään ei kuitenkaan lueta yhtä vuotta nuorempia lapsia;
- 6) *ro-ro-matkustaja-aluksella alusta*, joka

on tarkoitettu meriliikenteessä kuljettamaan enemmän kuin 12 matkustajaa ja joka on suunniteltu siten, että maantie- tai raideajoneuvojen ajokuorma ja -purkaus on mahdollista;

7) *lastialuksella* alusta, joka ei ole matkustaja-alus eikä ro-ro-matkustaja-alus;

8) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

9) *lossilla* ohjausköyden tai sitä korvaavan merenkulkulaitoksen hyväksymän muun laitteiston ohjaamana liikkuvaa ajoneuvokannelista alusta;

10) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasialista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä asetuksessa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasialisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

11) *laivaväellä* kaikkia aluksella työskenteleviä;

12) *yleistoimihenkilöllä* henkilöä, jolla on kansi-, kone- tai talousosaston henkilöltä vaadittavan pätevyyden lisäksi myös muun osaston tehtäviä varten vaadittava pätevyys, kansi- tai koneosastolla kuitenkin vähintään vahtimiehen pätevyys;

13) *bruttovetoisuudella* alukselle annetusta mittakirjasta ilmenevää suurinta vetoisuutta sellaisena kuin se on määritelty vuoden 1969 kansainvälisessä aluksenmittausyleissopimuksessa (SopS 31/1982); puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

14) *koneteholla* potkurikoneiston tehoa, määritettynä akselin kytkinlaipalla ja ilmaistuna kilowatteina;

15) *teholuvulla* lukua, joka saadaan laske-malla yhteen käytettävissä olevien höyrykattiloiden suurimman sallitun käyttöpaineen ja tehon lukuarvojen tulot, jolloin käyttöpaine tarkoittaa ylipainetta ilmoitettuna bar'eissa ja teho nesteeseen ja höyryyn aikayksikössä siirtyvää lämpöenergiaa ilmoitettuna megawatteina;

16) *koulutuksella* opetusministeriön päättämään tutkinto- ja koulutusjärjestelmään kuuluvaa sellaista tutkintoa, tutkinnon osaa tai opintokokonaisuutta, jonka opetusministeriö on ammattikorkeakoulun koulutusohjelman vahvistaessaan tai opetushallitus on tutkin-

non perusteissa tai opetussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa vahvistanut tässä asetuksessa mainitun pätevyyskirjan koulutusvaatimukseksi tai merenkulkulaitoksen erityisestä syystä hyväksymää muuta koulutusta;

17) *meripalvelulla* muuta kuin huvialuksella suoritettua laivapalvelua; meripalvelu voidaan suorittaa myös puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksella tai muilla hallinnollisilla aluksilla, jollei erikseen ole muuta säädetty; pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaa meripalvelua määriteltäessä lasketaan 30 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kuukautta;

18) *rajoitetulla liikenteellä* säännöllistä vuoroliikennettä suojaisilla saaristoalueilla sekä siihen verrattavaa liikennettä määrättyjen pääteasemien välillä tai liikennettä alueille, joilla sovelletaan satamamääräyksiä;

19) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Viirevojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille, muun muassa väyläosuuden Viirevoj-Santio, Kaunissaaren ja Porkkalan selät, Hangon läntisen selän, Gullkronan, Vidskärin ja Österskärin selät, Kihtin, Teilin sekä Selkämeren ja Perämeren rannikkoalueet; ja

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

20) *lähiliikenteellä* liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä ja Pohjanmerellä sekä niihin liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan länsipuolella kauemmaksi 12° läntistä pituutta eikä eteläpuolella kauemmaksi 48° pohjoista leveyttä, eikä pohjoispuolella kauemmaksi 64° pohjoista leveyttä;

21) *kaukoliikenteellä* liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella; sekä

22) *Itämerellä* varsinaista Itämeren mukana lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä raja-

na Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8' pohjoista leveyttä.

2 luku

Miehitystä koskevat periaatteet

3 §

Turvallinen miehitys

Alus on miehitettävä siten, ettei alusta, laivaväkeä, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi. Laivaväen tulee lukumäärältään ja pätevyydeltään olla sellainen, että kaikki vahti- ja turvallisuustehtävät aluksella voidaan hoitaa. Aluksella, jossa laivaväki asuu, tulee lisäksi olla tarpeellinen taloushenkilökunta.

4 §

Laivanisännän velvollisuudet

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että aluksella on merenkulkulaitoksen antama miehitystodistus ja että alus on miehitetty voimassa olevan miehitystodistuksen mukaisesti.

Ennen kuin laivaväkeen kuuluva ottaa vastaan toimen aluksella, laivanisännän on varmistettava, että:

- 1) kullakin laivaväkeen kuuluvalla on toimeen vaadittava pätevyys;
- 2) laivaväen koulutukseen, pätevyyteen ja työkokemukseen liittyvät tiedot pitävät paikkansa ja että laivaväkeen kuuluvalla on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen terveys sekä että kyseiset tiedot on tallennettu laivanisännän ylläpitämään rekisteriin, josta asianomaisella henkilöllä on mahdollisuus saada nähtäväksi häntä koskevat tiedot;
- 3) laivaväki perehdytetään laivanisännän laatimien aluskohtaisten ohjeiden mukaisesti heidän toimiansa edellyttämiin erityistehtäviin, alukseen ja sen laitteiden käyttöön, aluksella vallitseviin rutiineihin, turvallisuusjärjestelyihin, pelastuslaitteisiin sekä hätätilanteiden vaatimiin tehtäviin ja asiasta tehdään merkintä laivan asiakirjoihin; sekä
- 4) laivaväki kykenee toimimaan tehokkaasti yhteistyössä hätätilanteessa varmistukseen ihmisten ja aluksen turvallisuuden

sekä ehkäistäkseen ympäristövahingot.

5 §

Aluksen työkieli

Matkustaja-aluksen, ro-ro-matkustaja-aluksen ja säiliöaluksen miehitystodistukseen tulee miehitystä vahvistettaessa merkitä aluksen työkieli, jota laivaväen jokaisen jäsenen tulee ymmärtää riittävästi ja jolla annetaan turvallisuuteen liittyvät määräykset ja ohjeet. Jos työkieli ei ole suomi tai ruotsi, tulee kaikki turvallisuusohjeet kääntää työkielille. Käytössä olevasta työkielestä on tehtävä merkintä laivapäiväkirjaan.

6 §

Päällikön velvollisuudet

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että alus on miehitetty vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen turvallisesti. Aluksessa tulee kuitenkin olla vähintään voimassa olevan miehitystodistuksen mukainen miehitys.

Päällikön on erityisesti huolehdittava, että aluksen laivaväen lukumäärä, kokoonpano ja käyttö jokaisella matkalla on sellainen, että seuraavat toiminnot voidaan hoitaa:

- 1) aluksen kuljettaminen satamasta satamaan;
- 2) aluksen käytön vaatima huolto siinä laajuudessa kuin sen kulku vaatii;
- 3) merenkulku-, pelastus-, palontorjuntasekä muun turvallisuusvälineistön käyttö ja huolto;
- 4) koneiston, automatiikan, valvonta-apuvälineiden ja viestintävälineiden käyttö ja huolto siinä laajuudessa, että alusta voidaan kuljettaa turvallisesti;
- 5) hinaajalla hinauksen vaatimat toiminnot, hinauksen laatu huomioon ottaen;
- 6) aluksen turvallinen kiinnittäminen; sekä
- 7) laivaväen ja muiden aluksella asuvien henkilöiden huolto.

Päällikön tulee valvoa, että laivaväellä on riittävä kielitaito ymmärtää turvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja muut suulliset viestit.

7 §

Päällikön ja konepäällikön suoja

Jos päällikkö ammattipätevyytensä ja ko-

kemuksensa nojalla katsoo, että alus ei täytä 6 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, häntä ei saa estää vaatimasta tarvittavia korjauksia eikä häntä vastaan tästä syystä saa kohdistaa toimenpiteitä. Sama koskee konepäällikköä 6 §:n 2 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuissa koneistoa ja paloturvallisuutta koskevista asioista.

8 §

Työaika ja lepoaika

Miehitystä vahvistettaessa on otettava huomioon:

1) merityöaikalain (296/1976) ja työajasta kotimaanliikenteen aluksilla annetun lain (248/1982) työ- ja lepoaikoja koskevat säännökset sekä niiden kelpuutuksella sovitut työ- ja virkaehtosopimusmääräykset sekä merimiesten vuosilomalain (433/1984) säännökset;

2) aluksella noudatettavat vuorottelu- ja lomajärjestelmät;

3) se, että päällikkö ei ole velvollinen pitämään säännöllistä vahtia aluksella, jonka bruttovetoisuus on yli 4 250; sekä

4) se, että konepäällikkö ei ole velvollinen pitämään säännöllistä vahtia aluksella, jonka koneteho on yli 3 000 kW.

3 luku

Miehityksen vahvistamismenettely

9 §

Miehityksen vahvistamisen hakeminen

Ennen aluksen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena alukselle on vahvistettava miehitys.

Aluksen nykyisen tai tulevan laivanisännän tulee hakea kirjallisesti miehityksen vahvistamista merenkululaitokselta hyvissä ajoin ennen aluksen ottamista liikenteeseen. Hakijan on toimitettava merenkululaitokselle kaikki miehityksen vahvistamista varten tarpeelliset tiedot ja esitys aluksen miehitykseksi.

10 §

Miehityksen vahvistaminen ja ennakkolausunto miehityksestä

Aluksen miehityksen vahvistaa merenkul-

ulaitos.

Aluksen tuleva laivanisäntä taikka asianomainen valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi pyytää merenkululaitokselta ennakkolausunnon aluksen miehityksestä.

Aluksen miehitystä vahvistettaessa tulee ottaa huomioon turvallinen vahdinpito, aluksen koko ja tyyppi, aluksella kuljetettavat lastit, aluksen koneteho ja koneiston automaatioaste, aluksen yleinen varustelutaso, huolto ja kunnossapito, liikennealue, matkustajamäärä, ruokahuolto ja puhtaanapito sekä aluksella annettava koulutus.

Lisäksi aluksen miehitystä vahvistettaessa tulee erityisesti ottaa huomioon, että aluksella on riittävä miehitys käyttämään aluksen pelastusvälineistöä, palontorjuntalaitteistoa ja muuta turvallisuuslaitteistoa sekä hoitamaan aluksen hälytysluettelossa määrättyjä tehtäviä.

Miehitystä vahvistettaessa tulee ottaa huomioon myös sosiaalisten tekijöiden välillinen vaikutus turvallisuuteen.

Ennen aluksen miehityksen vahvistamista tai ennakkolausunnon antamista merenkululaitoksen tulee pyytää miehityshakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto. Jos joku lausunnon antajista tekee perustellun kirjallisen esityksen, joka poikkeaa hakemuksessa esitetystä miehityksestä, tai muuten esittää perustellun neuvotteluvaatimuksen, merenkululaitoksen tulee neuvotella hakijan, asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen ja työsuojeluviranomaisen kanssa alukselle vahvistettavasta miehityksestä. Ennen miehityksen vahvistamista merenkululaitoksen tulee mahdollisuuksien mukaan kuulla kyseisen aluksen laivaväkeä. Jos neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, merenkululaitos vahvistaa aluksen miehityksen enintään kuuden kuukauden koeajaksi. Koeajan kuluttua merenkululaitos vahvistaa aluksen miehityksen koeajalla saatujen kokemusten perusteella.

11 §

Miehitystodistus

Vahvistettuaan alukselle miehityksen merenkululaitos antaa alukselle miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismie-

hitys sekä laivaväen kokoonpano ja pätevyys eri liikennealueille.

12 §

Miehityksen muuttaminen

Kun aluksen rakennetta, varustusta, käyttöä tai liikennealuetta muutetaan siinä määrin, että vahvistetun miehityksen perusteet muuttuvat, laivanisännän tulee ilmoittaa siitä välittömästi merenkululaitokselle. Merenkululaitos vahvistaa tarvittaessa aluksen uuden miehityksen 10 §:n säännösten mukaisesti.

Alukselle vahvistettuun miehitykseen tyytymätön aluksen laivanisäntä taikka valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hakea merenkululaitokselta miehityksen muuttamista. Tämä voi tapahtua aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua miehityksen vahvistamisesta tai muuttamisesta tai, jos kyseessä on alus, jonka vuotuisen käyttöaika on tätä lyhyempi, täyden toimikauden jälkeen. Hakijan on esitettävä hakemuksessaan ne seikat, joiden perusteella hän katsoo, että aluksen miehitystä olisi muutettava. Ennen miehityksen muutoksen vahvistamista merenkululaitoksen tulee pyytää hakemuksesta työsuojeluviranomaisen, asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen sekä aluksen laivanisännän lausunto.

4 luku

Laivaväen pätevyudet ja niitä koskevat yleiset säännökset

13 §

Pätevyyskirjat

Aluksella työskentelevällä tulee olla tässä asetuksessa määritelty pätevyys. Osoitetusta pätevyydestä annetaan pätevyyskirja.

Konepäällystään kuuluvalla tulee moottorialuksella olla moottorialukseen oikeuttava pätevyyskirja ja höyryaluksessa höyryalukseen oikeuttava pätevyyskirja.

Radioasemanhoitajan pätevyydestä säädetään erikseen.

14 §

Muiden valtioiden toimivaltaisten viranomaisten antamien pätevyyskirjojen tunnustaminen

Euroopan talousalueen valtion (ETA-valtio) toimivaltaisen viranomaisen ETA-valtion kansalaiselle antama STCW-95 -yleissopimuksen mukainen pätevyyskirja tulee tunnustaa. Kirjallisesta hakemuksesta merenkululaitos antaa pätevyyskirjan tunnustamisesta kelpoisuustodistuksen.

Henkilölle, jolla on muun kuin ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen antama STCW-95 -yleissopimuksen mukainen pätevyyskirja, merenkululaitos voi myöntää kirjallisesta hakemuksesta luvan toimia suomalaisessa aluksessa tietyssä toimessa siten kuin edellä mainitussa yleissopimuksessa on määrätty. Hakemukseen on liitettävä toisen valtion viranomaisen antama pätevyyskirja sekä selvitys koulutuksesta, työkokemuksesta ja terveydentilasta. Muun valtion viranomaisen antaman pätevyyskirjan tunnustamisesta merenkululaitos antaa kelpoisuustodistuksen, josta tulee ilmetä voimassaoloaika.

Muuhun kuin ETA-valtion kansalaiseen, jolle on myönnetty ETA-valtion pätevyyskirja, sovelletaan mitä 2 momentissa säädetään.

Edellä 1-3 momenteissa tarkoitettuun pätevyyskirjan tunnustamiseen sovelletaan, mitä Euroopan yhteisön yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän voimaannpanosta annetussa laissa (1597/1992) säädetään, ja mitä Euroopan yhteisön säännösten mukaan on voimassa merenkulkijoiden vähimmäiskoulutustasosta.

Pätevyyskirjan tunnustamisen ehdoksi voidaan tarvittaessa asettaa 4 momentissa mainitun lain 5 ja 6 §:ssä tarkoitettuja lisävaatimuksia.

15 §

Pätevyyskirjojen muoto ja antaminen

Pätevyyskirjat antaa merenkululaitos, joka myös vahvistaa pätevyyskirjojen kaavan.

Pätevyyskirjaa on haettava kirjallisesti. Hakemukseen on liitettävä selvitys koulutuksesta ja työkokemuksesta. Hakemukseen on lisäksi liitettävä ilmoitus aikaisemmin mahdollisesti myönnetystä pätevyyskirjasta sekä

passivalokuva. Jos kysymyksessä on hakijan ensimmäinen pätevyyskirja, on hakijan todistettava luotettavasti henkilöllisyytensä. Hakijan on myös esitettävä selvitys siitä, että hänellä on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen terveys.

Annetusta pätevyyskirjasta tehdään merkintä merimiesrekisteriin ja pyynnöstä merimieskirjaan.

16 §

Pätevyyskirjojen uusiminen

Kansi- ja konepääallystön pätevyyskirjat sekä 48 §:ssä mainitut säiliöaluksen laivaväen lisäpätevyyskirjat, lukuun ottamatta kotimaanliikenteeseen oikeuttavia pätevyyskirjoja, annetaan viideksi vuodeksi kerrallaan.

Pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta uusittaessa pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen haltijan on esitettävä selvitys siitä, että hän on säilyttänyt ammattipätevyytensä.

Pätevyyskirjan haltijan katsotaan säilyttäneen ammattipätevyytensä, jos:

1) hänellä on edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi hyväksyttävää meripalvelua pääallystötehtävissä;

2) hän on toiminut 1 kohdassa mainittua meripalvelua vastaavissa tehtävissä;

3) hän on suorittanut erityisen hyväksytyt koulutuksen; tai

4) hänellä on vähintään kolme kuukautta meripalvelua välittömästi ennen tehtävän vastaanottamista ylimääräisenä pääallystön jäsenenä tai vastaava aika pätevyyskirjaa vastaavaa tehtävää alemmassa tehtävässä myös varsinaisena pääallystön jäsenenä, ei kuitenkaan konepääallykkönä aluksella, jonka konetehto on vähintään 750 kW.

Jäljempänä 48 §:ssä mainitun säiliöaluksen laivaväen lisäpätevyystodistuksen haltijan katsotaan säilyttäneen pätevyytensä, jos:

1) hänellä on hakemuksen jättämistä edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi meripalvelua säiliöaluksella;

2) hänellä on 1 kohdassa mainittuun meripalveluun rinnastettavaa työkokemusta säiliöalusten satamatoimintoihin liittyvissä tehtävissä; tai

3) hän on suorittanut erityisen hyväksytyt koulutuksen.

17 §

Pätevyyskirjan esittäminen

Henkilön on säilytettävä alkuperäinen pätevyyskirjansa ja kelpoisuustodistuksensa siinä aluksessa, jossa hän toimii ja näytettävä se asianomaisen viranomaisen vaatimuksesta sekä esitettävä ottokatselmuksessa.

5 luku

Kansi- ja koneosaston pätevyyskirjat

18 §

Kansipääallystön pätevyyskirjat

Kansipääallystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) kuljettajankirja;
- 2) kotimaanliikenteen laivurinkirja;
- 3) vahtiperämiehenkirja;
- 4) yliperämiehenkirja; sekä
- 5) merikapteeninkirja.

19 §

Kuljettajankirja

Kuljettajankirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) kuljettajan koulutus; sekä
- 3) meripalvelua kolme kuukautta kansi- tai koneosastossa tai merenkulkulaitoksen harjoituksen mukaan muuta vastaavaa palvelua.

20 §

Kotimaanliikenteen laivurinkirja

Kotimaanliikenteen laivurinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) laivurin koulutus; sekä
- 3) meripalvelua 16 kuukautta kotimaanliikenteessä tai sitä laajemmasta liikenteestä, mihin saa sisältyä enintään neljä kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksella.

Merenkulkulaitos voi hyväksyä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun meripalvelun sijasta harkintansa mukaan soveltuvan koulutuksen suorittaneelta kahdeksan kuukautta meripalvelua kotimaanliikenteessä tai sitä laajemmasta liikenteestä, mihin saa sisältyä enintään neljä kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksessa.

21 §

Vahtiperämiehenkirja

Vahtiperämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) vahtiperämiehen koulutus; sekä
- 3) meripalvelua:
 - a) hyväksytyn harjoitusohjelman mukaisesti 12 kuukautta lähi- tai sitä laajemman liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500;
 - b) 36 kuukautta, josta vähintään 24 kuukautta lähi- tai sitä laajemman liikenteen sellaisen aluksen kansiosastossa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500; tai
 - c) vahtimiehen koulutuksen suorittaneelta 12 kuukautta lähi- tai sitä laajemman liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.

Edellä 1 momentin 3 kohdan a-c alakohdissa tarkoitettuihin meripalveluihin tulee sisältyä vähintään kuusi kuukautta vahdinpitoon liittyviä kansipäällystön valvonnassa suoritettavia tehtäviä komentosillalla.

22 §

Yliperämiehenkirja

Yliperämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) merikapteenin koulutus;
- 2) vahtiperämiehenkirja; sekä
- 3) meripalvelua 12 kuukautta aluksen vahtiperämiehenä lähi- tai sitä laajemman liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.

23 §

Merikapteeninkirja

Merikapteeninkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) merikapteenin koulutus;
- 2) vahtiperämiehenkirja; sekä
- 3) meripalvelua:
 - a) 36 kuukautta vahtiperämiehenä; tai
 - b) vahtiperämiehenä 24 kuukautta, josta vähintään 12 kuukautta tulee toimia yliperämiehenä.

Edellä 1 momentin 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettu meripalvelu tulee olla palvelua lähi- tai sitä laajemman liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.

24 §

Vähimmäisvaatimukset aluksen päällikön pätevyydeksi

Kotimaanliikenteen liikennealue I:n nimeillä ja rajatulla alueella toimivassa aluksessa, jonka bruttovetoisuus on enintään 100, päälliköllä tulee olla kuljettajankirja.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 300, päälliköllä tulee olla kotimaanliikenteen laivurinkirja. Kotimaanliikenteen liikennealueilla II ja III liikennöivän aluksen päälliköltä vaaditaan lisäksi 12 kuukauden meripalvelu perämiehenä tai päällikkönä.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300 mutta alle 1 000, päälliköllä tulee olla vahtiperämiehenkirja. Matkustaja-aluksen päälliköllä tulee lisäksi olla 12 kuukauden meripalvelu perämiehenä tai päällikkönä.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 1 000 mutta alle 3 000, päälliköllä tulee olla yliperämiehenkirja.

Lähiliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 1 000, päälliköllä tulee olla vahtiperämiehenkirja sekä 12 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä. Tästä meripalvelusta tulee vähintään kuusi kuukautta olla palvelua lähiliikenteessä. Jos vahtiperämiehenkirjan saaminen perustuu 67 §:n 2 momentissa mainittuun laivurinkirjan rinnastukseen, voi tällaisen pätevyyskirjan haltija toimia päällikkönä Itämerellä edellä mainituin ehdoin.

Lähiliikenteen aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 1 000 mutta alle 3 000, päälliköllä tulee olla yliperämiehenkirja.

Aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 3 000 ja kaukoliikenteen aluksessa päälliköllä tulee olla merikapteeninkirja.

25 §

Konepäällystön pätevyyskirjat

Konepäällystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) koneenhoitajankirja;
- 2) vahtikonemestarinkirja;
- 3) konemestarinkirja;
- 4) ylikonemestarinkirja; sekä
- 5) sähkömestarinkirja.

Konepäällystön pätevyyskirjat sähkömestarinkirjaa lukuun ottamatta annetaan joko

moottori- tai höyryaluksia varten.

26 §

Koneenhoitajankirja

Koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) koneenhoitajan koulutus; sekä
- 3) työkokemusta 16 kuukautta, josta on vähintään:

a) kahdeksan kuukautta meripalvelua koneosastossa haettavan koneenhoitajankirjan mukaan joko vähintään 75 kW:n koneistolla varustetulla moottorialuksella tai höyryaluksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 7; tähän konepalveluun voidaan sisällyttää enintään neljä kuukautta palvelua kansiosastossa; ja

b) kahdeksan kuukautta konepajapalvelua konepajassa, jossa valmistetaan tai korjataan voimakoneita tai paineastioita, taikka telakalla tai voimalaitoksessa koneistojen tai putkistojen asennustehtävissä.

Merenkulkulaitos voi harkintansa mukaan hyväksyä konepajapalvelun sijaan soveltuvaa koulutusta.

Henkilöltä, jolla on höyrykoneenhoitajankirja, vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua neljä kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan haltijalta höyrykoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua neljä kuukautta höyryaluksella tai neljä kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 7, tai kuusi kuukautta höyrykattilan käyttäjänä maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80.

27 §

Vahtikonemestarinkirja

Vahtikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) vahtikonemestarin koulutus; sekä
- 3) työharjoittelua vaihtoehtoisesti:
 - a) 12 kuukautta hyväksytyn harjoitteluohjelman mukaista palvelua; tai
 - b) meripalvelua ja työkokemusta yhteensä 24 kuukautta.

Edellä 1 momentin 3 kohdan b alakohdas-

sa tarkoitettua 24 kuukauden ajasta on oltava

1) 12 kuukautta meripalvelua, josta vähintään kuusi kuukautta hyväksytyn harjoitteluohjelman mukaista palvelua aluksen koneosastossa haettavan vahtikonemestarinkirjan mukaan joko höyryaluksessa tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä vaaditaan vähintään vahtikonemestarin pätevyys;

2) kahdeksan kuukautta palvelua sekä voimakoneita valmistavassa tai korjaavassa konepajassa että sähkölaitteiden asennus- ja huoltotehtävissä; sekä

3) neljä kuukautta vaihtoehtoisesti 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua palvelua.

Merenkulkulaitos voi harkintansa mukaan hyväksyä 2 momentin 2 kohdassa mainitun palvelun sijaan hyväksyttyä koulutusta.

Henkilöltä, jolla on höyryaluksen vahtikonemestarinkirja, vaaditaan moottorialuksen vahtikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua kuusi kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorialuksen vahtikonemestarinkirjan haltijalta höyryaluksen vahtikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua kuusi kuukautta höyryaluksella taikka kuusi kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä joko moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80, tai maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 400.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusta ja siihen liittyvää harjoittelua tulee olla yhteensä vähintään 30 kuukautta, johon sisältyy vähintään kuusi kuukautta meripalvelua. Lisäksi koulutus on järjestettävä siten, että se tuottaa tiedollisen pätevyyden sekä höyry- että moottorialuksen vahtikonemestarinkirjaa varten.

28 §

Konemestarinkirja

Konemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vahtikonemestarinkirja;
- 2) ylikonemestarin koulutus; sekä
- 3) meripalvelua vähintään 12 kuukautta vahtikonemestarina, haettavan pätevyyskirjan mukaan joko höyryaluksessa tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä vaaditaan vähintään konemestarin pätevyys.

Henkilöllä, jolla on höyryaluksen konemestarinkirja, vaaditaan moottorialuksen konemestarinkirjan saamiseksi moottorialuksen vahtikonemestarinkirja sekä sen saamisen

jälkeen hankittua työkokemusta kuusi kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka koneteho on vähintään 750 kW.

Vastaavasti vaaditaan moottorialuksen konemestarinkirjan haltijalta höyryaluksen konemestarinkirjan saamiseksi höyryaluksen vahtikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen kuusi kuukautta konepalvelua konemestarina höyry- tai moottorialuksessa, jossa höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 400, tai maavoimalaitoksessa, jonka tehollisuus on vähintään 1 300.

29 §

Ylikonemestarinkirja

Ylikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) konemestarinkirja;
- 2) ylikonemestarin koulutus; sekä
- 3) meripalvelua vähintään 12 kuukautta konemestarina konemestarinkirjaan oikeutetun palvelun jälkeen, haettavan ylikonemestarinkirjan mukaan joko höyryaluksessa tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä vaaditaan vähintään ylikonemestarin pätevyys.

Henkilöltä, jolla on höyryaluksen ylikonemestarinkirja, vaaditaan moottorialuksen ylikonemestarinkirjan saamiseksi moottorialuksen konemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua työkokemusta kuusi kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka koneteho on vähintään 1 500 kW. Vastaavasti vaaditaan moottorialuksen ylikonemestarinkirjan haltijalta höyryaluksen ylikonemestarinkirjan saamiseksi höyryaluksen konemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua konepalvelua kuusi kuukautta höyry- tai moottorialuksessa, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 1 300, tai maavoimalaitoksessa, jonka tehollisuus on vähintään 1 600.

30 §

Sähkömestarinkirja

Sähkömestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) sähkömestarin koulutus; sekä
- 2) vähintään 12 kuukautta palvelua sähköalan tehtävissä, josta vähintään kuusi kuukautta tulee olla palvelua joko laivasähkömiehenä tai laivasähköasennustehtävissä.

31 §

Vähimmäisvaatimukset aluksen konepäällikön pätevyydeksi

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka koneteho on alle 350 kW ja jossa koneiston hallintalaitteet on niin sijoitettu, että sitä voidaan ohjata ohjauspaikalta, tulee päälliköllä olla vähintään kuljettajankirja.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka koneteho on vähintään 350 kW mutta alle 750 kW, tulee konepäälliköllä olla koneenhoitajankirja.

Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka koneteho on vähintään 750 kW mutta alle 1 500 kW, tulee konepäälliköllä olla vahtikonemestarinkirja.

Lähi- ja kaukoliikenteen aluksessa, jonka koneteho on vähintään 350 kW mutta alle 750 kW, tulee konepäälliköllä olla vahtikonemestarinkirja sekä meripalvelua vähintään 12 kuukautta vahtikonemestarina.

Lähi- ja kaukoliikenteen aluksessa, jossa koneteho on vähintään 750 kW mutta alle 1 500 kW, tulee konepäälliköllä olla konemestarinkirja.

Aluksessa, jossa koneteho on vähintään 1 500 kW, tulee konepäälliköllä olla ylikonemestarinkirja.

32 §

Konemestarin työkokemus

Edellä 27-29 §:ssä tarkoitettu meripalvelu koneosastossa ja palvelu konepäälystätehtävissä aluksessa, jossa on tämän asetuksen mukainen konepäälystös, voidaan merenkululaitoksen harkinnan mukaan korvata konepalvelulla muussakin aluksessa, jos sen koneteho on vähintään:

kW tehollisuus

vahtikonemestarinkirjaa varten	350	80
konemestarinkirjaa varten	750	400
ylikonemestarinkirjaa varten	1 500	1 300

33 §

Miehistön pätevyyskirjat

Miehistön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) kansimiehen pätevyyskirja;

- 2) vahtimiehen pätevyyskirja;
- 3) matruusin tai konemiehen pätevyyskirja;
- 4) pursimiehen tai korjausmiehen pätevyyskirja; sekä
- 5) laivasähkömiehen pätevyyskirja.

34 §

Kansimiehen pätevyyskirja

Kansimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) kansimiehen koulutus.

35 §

Vahtimiehen pätevyyskirja

Vahtimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) kaksi kuukautta hyväksytyn harjoitusohjelman mukaista meripalvelua ja vahtimiehen koulutus.

36 §

Matruusin tai konemiehen pätevyyskirja

Matruusin tai konemiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä; sekä
- 2) merimiehen koulutus sekä meripalvelua 12 kuukautta yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastolla kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja konetehto vähintään 350 kW.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua meripalvelusta voidaan korvata yhteensä enintään kuusi kuukautta palvelulla yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastolla kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 100 ja konetehto vähintään 100 kW tai vastaavassa puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksessa.

37 §

Pursimiehen tai korjausmiehen pätevyyskirja

Pursimiehen tai korjausmiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) matruusin tai konemiehen pätevyyskirja; sekä

- 2) laivamekaanikon koulutus sekä matruusin tai konemiehen pätevyyskirjan saamisen jälkeen 12 kuukautta meripalvelua yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastolla kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja konetehto vähintään 350 kW.

38 §

Laivasähkömiehen pätevyyskirja

Laivasähkömiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä; sekä
- 2) laivasähkömiehen koulutus.

6 luku

Taloussoston pätevyyskirjat

39 §

Taloussoston pätevyyskirjat

Taloussoston pätevyyskirjoja ovat:

- 1) talousapulaisen pätevyyskirja;
- 2) laivakokin pätevyyskirja;
- 3) kokkistuertin pätevyyskirja; sekä
- 4) taloussesimiehen pätevyyskirja.

40 §

Talousapulaisen pätevyyskirja

Talousapulaisen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 17 vuoden ikä; sekä
- 2) talousapulaisen koulutus.

41 §

Laivakokin pätevyyskirja

Laivakokin pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 17 vuoden ikä; sekä
- 2) laivakokin koulutus

42 §

Kokkistuertin pätevyyskirja

Kokkistuertin pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) talousesimiehen koulutus; tai
- 2) laivakokin pätevyyskirja ja meripalvelua kokkina vähintään 12 kuukautta laivakokin pätevyyskirjan saamisen jälkeen.

43 §

Talousesimiehen pätevyyskirja

Talousesimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) talousesimiehen koulutus; sekä
- 2) työkokemusta keittiötehtävissä vähintään 24 kuukautta, josta tulee olla meripalvelua vähintään 12 kuukautta kokkina aluksella.

7 luku

Vaihtoehtoiset pätevyudet ja lisäpätevyudet

44 §

Vaihtoehtoiset pätevyyskirjat

Pätevyyden toimia yleistoimihenkilönä kansi- ja koneastaston vahtipäällystätehtävissä saa vähintään vahtiperämiehen pätevyyden omaava henkilö, joka on suorittanut vahtikonemestarin koulutuksen sekä laivakoneiden käyttöön ja huoltoon perehdyttävän vähintään kuuden kuukauden ohjatun harjoitteluohjelman. Vastaavasti pätevyyden vahtipäällystätehtäviin saa myös vähintään vahtikonemestarin pätevyyden omaava henkilö, joka on suorittanut vahtiperämiehen koulutuksen ja jolla on vähintään kuusi kuukautta harjoitusohjelman mukaista meripalvelua komentosillan merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä.

Pätevyyden toimia yleistoimihenkilönä yliperämiehen tai konemestarin tehtävissä saa henkilö, jolla on yliperämiehenkirja, vahtikonemestarin kirja ja 12 kuukautta meripalvelua vahtikonemestarin tai konemestarin kirja, vahtiperämiehenkirja ja 12 kuukautta meripalvelua vahtiperämiehenä komentosiltavahdissa.

Tätä pykälää sovellettaessa on otettava huomioon, mitä 24 §:ssä säädetään aluksen päällikön pätevyydestä ja 31 §:ssä konepäällikön pätevyydestä.

45 §

Hätätilanne- ja terveydenhuoltokoulutus

Laivaväkeen kuuluvalla henkilöltä, jolla on aluksen hälytysluetteloon kuuluvia tehtäviä, vaaditaan hänelle määrättyjen tehtävien mukainen peruskoulutus hätätilanteiden varalta.

Laivaväeltä vaaditaan tehtävien mukainen palokoulutus.

Henkilöltä, joka on vastuussa ensiavun antamisesta, vaaditaan ensiapukoulutus.

Henkilöltä, joka on vastuussa lääkintähuollosta, vaaditaan laivaväen terveydenhuoltokoulutus. Kyseinen koulutus on uusittava viiden vuoden välein.

Niiden laivaväkeen kuuluvien henkilöiden, joilla ei ole aluksen hälytysluettelon mukaisia tehtäviä, tulee olla aluskohtaisesti perehdytetty hätätilanteisiin.

Matkustaja-aluksen laivaväellä, joka on määrätty auttamaan matkustajia hätätilanteissa, tulee olla riittävä kielitaito, jotta hätätilanneohjeiden antaminen ja matkustajien opastaminen Suomen ja ulkomaiden välisessä liikenteessä voi tapahtua suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä mahdollisuuksien mukaan määrämaan kielellä.

Turvallisuustehtävissä matkustaja-aluksilla työskentelevien tulee työssäoloaikana pukeutua niin, että matkustajat voivat helposti tunnistaa heidät laivaväkeen kuuluviksi.

46 §

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiespätevyudet

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiespätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) meripalvelua:
 - a) vähintään 12 kuukautta; tai
 - b) vähintään kuusi kuukautta ja 35 §:ssä mainittu koulutus; sekä
- 3) pelastuslautta- ja pelastusvenemieskoulutus.

Nopean valmiusveneen kuljettajankirjan saamiseksi vaaditaan pelastuslautta- ja pelastusvenemieskirja ja nopean valmiusveneen

käsittelykoulutus.

47 §

Ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevydet

Laivaväeltä, joka on vastuussa ro-ro-matkustaja-aluksella matkustajien avustamisesta hätätilanteissa, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mitä toimeen muuten vaaditaan, ro-ro-matkustaja-aluksiin perehdyttävä hätätilanne- ja turvallisuuskoulutus.

Ro-ro-matkustaja-aluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, 1. konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa matkustajien avustamisesta hätätilanteissa tai jolla on välitön vastuu alusturvallisuudesta tai lastista ja sen kiinnittämisestä tai luukkujen ja porttien sulkeamisesta, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mitä toimeen muuten vaaditaan, ro-ro-matkustaja-aluksien laivaväen erikoisturvallisuuskoulutus.

Edellä 2 momentissa mainittu erikoisturvallisuuskoulutus on uusittava viiden vuoden välein.

Koulutuksesta annetaan joko erillinen todistus tai asiasta tehdään merkintä aluksella pidettävään luetteloon.

48 §

Säiliöaluksen laivaväen lisäpätevydet

Laivaväeltä, joka on vastuussa säiliöaluksella lastin käsittelystä, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mikä toimeen muuten vaaditaan:

1) säiliöaluksen toimintoihin perehdyttävän koulutuksen suorittaminen; tai

2) hyväksytty kolmen kuukauden harjoittelujakso säiliöaluksella.

Öljysäiliöaluksen, kemikaalisäiliöaluksen ja nestemäistä kaasua kuljettavan säiliöaluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, 1. konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa lastin käsittelystä, vaaditaan sen pätevyyskirjan lisäksi, mikä toimeen muuten vaaditaan:

1) hyväksytyn kullekin yllä mainitulle säiliöalustyyppille erikseen järjestettävän erikoiskoulutuksen suorittaminen; sekä

2) vähintään kuusi kuukautta tehtävien

edellyttämää meripalvelua tyypiltään samalaisessa aluksessa.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa mainittu kuuden kuukauden meripalvelu voidaan lukea pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaan meripalveluun.

Jos henkilöllä on jokin 2 momentin mukainen pätevyystodistus, hän saa toisen alustyyppin lastin käsittelyyn oikeuttavan pätevyystodistuksen suoritettuaan 2 momentissa tarkoitettua erikoiskoulutuksen ja hankittuaan kolmen kuukauden meripalvelun kyseisen tyyppisellä säiliöaluksella.

49 §

Paineastian käyttäjä

Aluksen konepäällikön on tarvittaessa nimeävä aluksen laivaväestä paineastialle yksi tai useampi käyttäjä ja hänet on perehdytettävä aluksen paineastian käyttöön.

Paineastian käyttäjän tehtävänä on hoitaa paineastiaa käytönvalvojan antamien määräysten ja ohjeiden mukaan.

Paineastian käyttäjän on oltava tehtävään kykenevä 18 vuotta täyttänyt henkilö. Jos kyseessä on höyrykattila, vaaditaan paineastian käyttäjältä 12 kuukautta konepalvelua aluksessa, jossa on höyrykattila, tai 12 kuukauden palvelu lämmittäjänä maavoimalaitoksessa.

50 §

Moottorialuksen paineastian käytönvalvoja

Moottorialuksessa olevien paineastioiden käytönvalvojana toimii aluksen konepäällikkö.

Moottorialuksessa, jossa on höyrykattiloita, vaaditaan yhdeltä aluksen konepäällystöön kuuluvalla pätevyyskirja höyrykattilan käyttöön seuraavasti:

1) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholu-
vun ollessa enintään 80 ja paineen ollessa enintään 25 bar höyrykoneenhoitajankirja, johon voidaan rinnastaa kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen (213/1978) mukainen A-koneenhoitajankirja;

2) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholu-
vun ollessa yli 80 mutta enintään 400 ja paineen ollessa enintään 40 bar höyryvahti-

konemestarinkirja, johon voidaan rinnastaa kattilalaitosten käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun asetuksen mukainen alikonemestarinkirja;

3) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholu-
vun ollessa yli 400 mutta enintään 1 600
höyrykonemestarinkirja, johon voidaan rin-
nastaa kattilalaitosten käytön valvojien päte-
vyyskirjoista annetun asetuksen mukainen
konemestarinkirja; sekä

4) höyrykattiloiden yhteenlasketun teholu-
vun ollessa yli 1 600 höyry-ylikonemestarin-
kirja, johon voidaan rinnastaa kattilalaitosten
käytön valvojien pätevyyskirjoista annetun
asetuksen mukainen ylikonemestarinkirja.

8 luku

Vahdinpito

51 §

Vahtikuntoisuus

Lepo- ja työajoista säädetään merityöaika-
laissa, työajasta kotimaanliikenteen aluksilla
annetussa laissa sekä merimiesten vuosilo-
malaissa.

Aluksen vahtijärjestelyt on järjestettävä si-
ten, ettei väsymys heikennä vahtihenkilöstön
suorituskykyä. Laivaväen tehtävät on järjes-
tettävä siten, että matkan aloittava vahti sa-
moin kuin seuraavatkin vahdit ovat vahtiin
tullessaan tarpeeksi levänneitä ja muutenkin
tehtävänsä edellyttämässä kunnossa.

52 §

Vahdinpitojärjestelyt ja vahdissa noudatettavat periaatteet

Laivanisännän, aluksen päällikön, kone-
päällikön ja koko vahtihenkilöstön tulee var-
mistaa, että aluksessa pidetään turvallista
vahtia tai vallitseviin olosuhteisiin nähden
tarpeellisia vahteja. Liikenneministeriö päät-
tää tarkemmin vahdinpidosta aluksilla sen
varmistamiseksi, että STCW-95 -yleissopi-
muksen vahdinpitoa koskevia määräyksiä
noudatetaan.

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä,
että vahtijärjestelyt ovat riittävät turvallisen
vahdin tai turvallisten vahtien toteuttamiseksi,

si, ottaen huomioon vallitseva tilanne ja olo-
suhteet. Lisäksi aluksen päällikön tulee val-
voa, että seuraavat seikat toteutuvat:

1) komentosiltavahdissa oleva vahtipäällik-
kö vastaa aluksen turvallisesta navigoinnista
vahtinsa aikana, jolloin hänen on oltava kai-
ken aikaa läsnä komentosillalla tai sen välit-
tömässä läheisyydessä;

2) radioaseman hoitaja vastaa jatkuvan ra-
diopäivystyksen pitämisestä asianmukaisilla
taajuuksilla vahtivuoronsa aikana;

3) konevahdin vahtipäällikön on oltava ko-
nepäällikön antamien ohjeiden mukaisesti
saapuvilla ja valmiina huolehtimaan koneis-
totoiloista sekä tarvittaessa läsnä koneistoti-
lassa vahtivuoronsa aikana; ja

4) turvallisuuden varmistamiseksi järjeste-
tään sopiva ja tehokas vahdinpito aina, kun
alus on ankkurissa tai laituriin kiinnitettynä
sekä, siinä tapauksessa että alus kuljettaa
vaarallisia aineita, vahdinpidossa on otettava
erityisesti huomioon vaarallisen lastin luon-
ne, määrä, pakkaus- ja ahtaustapa sekä ne
erityisolosuhteet, jotka vallitsevat aluksella,
merellä tai maissa.

9 luku

Erinäiset säännökset

53 §

Vahvistetusta miehityksestä poikkeami- nen

Jollei siinä satamassa, jossa alus on, ole
saatavissa pätevää laivaväkeä ilman kohtuu-
tonta viivytystä tai kustannusta, merenkulku-
hallitus voi määrätä ajaksi tai määrätylle
matkalle myöntää alukselle oikeuden poiketa
vahvistetusta miehityksestä edellyttäen, ettei
turvallisuutta vaaranneta miehityksen vähen-
tämällä.

Miehitys on täydennettävä niin pian kuin
se käytännössä on mahdollista.

54 §

Miehitystodistuksessa määrätystä pätevyydestä poikkeaminen

Pakottavissa olosuhteissa voi merenkulku-
laitos, milloin se katsoo, että menettely ei ai-

heuta vaaraa ihmishengelle, omaisuudelle eikä ympäristölle, ja kuultuaan asianomaista alan valtakunnallista järjestöä, myöntää kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa henkilölle erivapauden toimia määrättyssä aluksessa määrääjän, joka ei kuitenkaan saa ylittää kuutta kuukautta kerrallaan, toimesta, johon oikeuttavaa pätevyyskirjaa hänellä ei ole, edellyttäen että erivapauden saajalla on riittävä pätevyys toimen turvalliseksi hoitamiseksi. Kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus myöntää pakottavien olosuhteiden lisäksi myös, milloin 2 luvun säännösten noudattaminen johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen.

Muulla kuin kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus päällikön ja konepäällikön toimiin myöntää kuitenkin vain erityisen pakottavissa olosuhteissa ja silloinkin vain niin lyhyeksi aikaa kuin mahdollista.

Erivapaus voidaan myöntää vain seuraavan ylemmän pätevyyskirjan edellyttämään tehtävään. Milloin henkilöllä ei ole mitään pätevyyskirjaa, voidaan hänelle myöntää erivapaus alimman pätevyyskirjan edellyttämään tehtävään, jos hän koulutuksensa ja kokeimuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan täytettävän toimen.

55 §

Rahtaus ulkomaalaiselle

Jos suomalainen alus on rahdattu ulkomaalaiselle käytettäväksi kolmansien maiden välisessä liikenteessä ehdoin, että ulkomaalainen rahtaaaja voi määrätä aluksen käytöstä merenkulkuun, tulee päälliköllä olla tämän asetuksen mukainen pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus ja muulla laivaväellä heidän tehtäviensä edellyttämä pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus.

56 §

Poikkeukset liikennealueista

Milloin alus liikennöi rajoitetulla alueella ulkomailla, merenkululaitos voi kirjallisesta hakemuksesta, kuultuaan työsuojeluviranomaista ja asianomaisia valtakunnallisia merenkulun työmarkkinajärjestöjä sekä ottaen huomioon liikenteen laadun, yksittäista-

pauksessa määrätä, että tällainen liikenne on aluksen laivaväen lukumäärän ja pätevyyden puolesta rinnastettava suppeampaan, siihen verrattavaan liikenteeseen.

57 §

Vuokraveneen miehitys

Vuokraveneen miehityksestä säädetään erikseen.

58 §

Kalastusaluksen miehitys

Kalastusaluksen miehityksestä säädetään erikseen.

59 §

Linjaluotsin pätevyys

Linjaluotsin pätevyydestä säädetään erikseen.

60 §

Aluksen päällikön vähimmäisikä

Aluksen päällikkönä toimivan on oltava 20 vuotta täyttänyt. Kotimaanliikenteen aluksessa, jonka päälliköltä vaaditaan kuljettajankirja tai kotimaanliikenteen laivurinkirja, on päällikön kuitenkin oltava 18 vuotta täyttänyt.

61 §

Tarkemmat säännökset ja valvonta

Liikenneministeriö voi tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä ja ohjeita tämän asetuksen täytäntöönpanosta.

Liikenneministeriö antaa tarkempia säännöksiä vahdinpidosta.

Tämän asetuksen sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo merenkululaitos.

62 §

Rangaistusseuraamukset

Joka rikkoo tämän asetuksen tai sen nojalla annettuja säännöksiä, on tuomittava niin kuin merilaissa (674/1994) säädetään.

63 §

Pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen menettäminen

Merenkulkulaitos voi peruuttaa antamansa pätevyyskirjan tai myöntämänsä kelpoisuustodistuksen määräajaksi tai kokonaan henkilöltä, joka:

- 1) jatkuvasti tätä asetusta tai sen nojalla annettuja säännöksiä rikkomalla on osoittanut puuttuvaa halua niiden noudattamiseen;
- 2) käyttää väärin pätevyyskirjaansa tai kelpoisuustodistustaan;
- 3) muutoin erittäin raskauttavien asianhaarojen vallitessa ryhtyy sellaiseen tehtävään aluksessa, johon hänen pätevyyskirjansa tai kelpoisuustodistuksensa ei oikeuta;
- 4) toistuvasti ottaa vastaan toimen, johon hänen pätevyyskirjansa tai kelpoisuustodistuksensa ei oikeuta; tai
- 5) muutoin törkeällä tavalla rikkoo pätevyys- tai miehityssäännöksiä.

Merenkulkulaitoksen päätös pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttamisesta tulee voimaan heti. Pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus on tällöin välittömästi palautettava merenkulkulaitokselle.

Ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä merenkulkulaitoksen on annettava henkilölle, jonka pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttamista merenkulkulaitos harkitsee, tilaisuus tulla kuulluksi.

Merenkulkulaitoksen päätös pätevyyskirjan peruuttamisesta on annettava tiedoksi asianosaiselle siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa erikseen säädetään.

64 §

Muutoksenhaku

Muutoksen hakemisesta tässä asetuksessa tarkoitettuun päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

10 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

65 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Asetuksen 44 § ja 45 §:n 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Sen estämättä mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koulutuksen ja pätevyyskirjojen osalta voidaan edellä mainittuja säännöksiä noudattaa aiemminkin, jos kyseisten säännösten vaatimukset täyttyvät.

Tällä asetuksella kumotaan seuraavat asetukset niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

- 1) aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä 14 päivänä maaliskuuta 1984 annettu asetus (250/1984); sekä

- 2) vahdinpidosta aluksella 25 päivänä syyskuuta 1981 annettu asetus (666/1981).

Aluksen miehityksestä ja laivahenkilökunnan pätevyydestä annetun asetuksen 27 § sekä 7-9 luku jäävät kuitenkin voimaan 1 päivään helmikuuta 2002.

66 §

Pätevyyden säilyttäminen

Henkilö, joka on 36 kuukauden ajan työskennellyt jossakin tämän asetuksen mukaisessa miehistöasteen pätevyyskirjaa vastavassa tehtävässä ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen, on oikeutettu saamaan kyseisen pätevyyskirjan kahden vuoden ajan tämän asetuksen voimaantulosta.

67 §

Aiempi pätevyys

Aikaisempien säännösten mukaiset pätevyyskirjat ja -todistukset ovat voimassa 1 päivään helmikuuta 2002.

Aiemmin myönnetyn pätevyyskirjan tai -todistuksen nimi rinnastetaan seuraavasti:

Asetuksen (250/1984) mukainen pätevyyskirja tai pätevyystodistus

merikapteeni
yliperämies
perämies
laivuri
kuljettaja I

kuljettaja II
ylikonemestari
konemestari
alikonemestari
koneenhoitaja
sähkömestari
pursimies

pumppumies
matruusi
puolimatruusi
kansimies
korjausmies

laivasähkömies

Tämän asetuksen mukainen pätevyyskirja

merikapteeni
yliperämies
vahtiperämies
vahtiperämies
kotimaanliikenteen laivuri

kuljettaja
ylikonemestari
konemestari
vahtikonemestari
koneenhoitaja
sähkömestari
pursimies tai korjausmies

-
matruusi tai konemies
vahtimies
kansimies
pursimies tai korjausmies
laivasähkömies

konemies
konevahtimies
talouksesimies
kokkistuertti
laivakokki
laivatarjoilija
laivahuoltaja

matruusi tai konemies
vahtimies
talouksesimies
kokkistuertti
laivakokki
-
talousapulainen

Tämän asetuksen mukaisen pätevyyskirjan saamiseksi hakijan tulee osoittaa, että hän täyttää koulutuksen ja työkokemuksen osalta tämän asetuksen vaatimukset.

68 §

Aiemmat miehitykset

Alukselle, jolle on ennen tämän asetuksen voimaantuloa vahvistettu miehitys, voidaan miehitystodistuksen voimassaoloajan päätyttyä vahvistaa aiemman miehitystodistuksen mukainen miehitys, jos 12 §:stä ei muuta johdu.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Liikenneministeri Matti Aura

**ASETUS ALUKSEN MIEHITYKSESTÄ JA
LAIVAHENKILÖKUNNAN PÄTEVYYDESTÄ (16.3.1984/250)**

27 § (31.10.1986/779) Pätevyyskirjojen uusiminen

Kansi- ja konepäällystön pätevyyskirjat sekä 82 §:ssä mainitut säiliöaluksen henkilökunnan lisäpätevyystodistukset, lukuun ottamatta sisä- ja kotimaanliikenteeseen oikeuttavia kuljettajan- ja koneenhoitajankirjoja, annetaan viideksi vuodeksi kerrallaan.

Pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta uusittaessa pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen haltijan on esitettävä selvitys siitä, että hän on säilyttänyt ammattipätevyytensä.

Pätevyyskirjan haltijan on katsottava säilyttäneen ammattipätevyytensä, jos:

- 1) hänellä on edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi hyväksyttävää meripalvelua päällystötehtävissä; tai
- 2) hän on toiminut 1 kohdassa mainittuihin päällystötehtäviin rinnastettavissa, pätevyyskirjaansa vastaavissa tehtävissä merenkulkuelinkeinon, merenkulkuun liittyvän hallinnon, merenkulkuopetuksen, puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen, laivanrakennusteollisuuden tai voimalaitosalan piirissä taikka merenkulkuhallituksen harkinnan mukaan myös muissa tehtävissä; tai
- 3) hän on suorittanut erityisen opetushallituksen määräämän kertauskuulustelun tai opetushallituksen hyväksymän uudelleen koulutuskurssin; (22.12.1993/1443) taikka
- 4) hänellä on vähintään kolme kuukautta meripalvelua välittömästi ennen tehtävän vastaanottamista ylimääräisenä päällystön jäsenenä tai konepäällystöön kuuluvalla vastaava aika pätevyyskirjaa vastaavaa tehtävää alemmassa tehtävässä myös varsinaisena päällystön jäsenenä, ei kuitenkaan konepäällikkönä 13 - 15, 20 ja 24 §:ssä tarkoitetuissa aluksissa.

Jäljempänä 82 §:ssä mainitun lisäpätevyystodistuksen haltijan katsotaan säilyttäneen pätevyytensä, jos hänellä on hakemuksen jättämisestä edeltävien viiden vuoden aikana vähintään vuosi meripalvelua säiliöaluksessa.

7 luku. **Kansiosaston pätevyyskirjat ja -todistukset**

30 § *Kansipäällystön pätevyyskirjat ja kansimiehistön pätevyystodistukset*

Kansipäällystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) merikapteeninkirja;
- 2) yliperämiehenkirja;
- 3) perämiehenkirja;
- 4) laivurinkirja;
- 5) linjaluotsinkirja; sekä
- 6) kuljettajankirjat I ja II.

Kansimiehistön pätevyystodistuksia ovat:

- 1) pursimiehen pätevyystodistus;
- 2) pumppumiehen pätevyystodistus;
- 3) matruusin pätevyystodistus
- 4) puolimatruusin pätevyystodistus; sekä
- 5) kansimiehen pätevyystodistus.
- (6 kohta kumottu 30.11.1990/1043).

31 § *Merikapteeninkirja*

Merikapteeninkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) merikapteenin opintolinjan suorittaminen; sekä
- 2) meripalvelua 18 kuukautta aluksen vahtiperämiehenä tai päällikkönä yliperämiehenkirjan saamiseen edellytetyn tutkinnon ja palvelun jälkeen. Tästä meripalvelusta on oltava vähintään 12 kuukautta palvelua kaukoliikenteessä tai lähiliikenteessä itämerenliikennealueen ulkopuolella bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonin aluksella. Vaaditusta 18 kuukauden meripalvelusta saa olla enintään 6 kuukautta palvelua itämerenliikenteessä bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonin aluksen päällikkönä tai vähintään 1600 rekisteritonin aluksen perämiehenä. (31.10.1986/779)

32 § *Yliperämiehenkirja*

Yliperämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) perämiehenkirja, joka perustuu kaksivuotisen perämiehen opintolinjan tai aikaisemman yliperämiesluokan suorittamiseen; (31.10.1986/779) sekä
- 2) meripalvelua 18 kuukautta aluksen vahtiperämiehenä bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonin aluksella itämeren- tai sitä laajemmassa liikenteessä; tästä meripalvelusta on oltava vähintään 6 kuukautta palvelua kaukoliikenteessä tai lähiliikenteessä itämerenliikenteen alueen ulkopuolella. (30.11.1990/1043)

33 § (30.11.1990/1043) *Perämiehenkirja*

Perämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) perämiehen opintolinjan suorittaminen; sekä
- 2) meripalvelua 24 kuukautta itämeren- tai sitä laajemman liikenteen bruttovetoisuudeltaan vähintään 200 rekisteritonnin aluksen kansiosastossa.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu meripalvelusta tulee vähintään 6 kuukautta olla palvelua kaukoliikenteessä tai lähiliikenteessä itämerenliikenteen alueen ulkopuolella. Meripalveluun tulee myös sisältyä vähintään 6 kuukautta kansipalvelua merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä. Merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaneelta vaaditaan vastaavaa meripalvelua 12 kuukautta kansiosastossa.

Päällikkötodistuksen saamiseksi tulee meripalveluun sisältyä 12 kuukautta palvelua perämiehenä.

34 § *Laivurinkirja*

Laivurinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) laivurin opintolinjan tai kurssin suorittaminen; sekä
- 3) meripalvelua 24 kuukautta aluksen kansiosastossa, josta kuitenkin saa olla enintään 12 kuukautta palvelua sisäliikenteessä. Merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaneelta vaaditaan vastaavaa meripalvelua 12 kuukautta kansiosastossa, josta kuitenkin saa olla enintään 6 kuukautta palvelua sisäliikenteessä. Sisäliikenteeseen oikeuttavan laivurinkirjan osalta ei meripalvelua sisäliikennettä laajemmassa liikenteessä vaadita.

Meripalveluun tulee sisältyä vähintään 6 kuukautta kansipalvelua merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä.

Pätevyyden yhtenäispäällystötehtäviin saa myös vähintään konemestarin pätevyyden omaava henkilö, joka on suorittanut opetushallituksen hyväksymän laivurin jatkokoulutusjakson, johon sisältyy vähintään 6 kuukautta ohjattua harjoittelua kansiosastossa merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä. (22.12.1993/1443)

Päällikkötodistuksen saamiseksi tulee meripalveluun sisältyä 12 kuukautta palvelua perämiehenä, josta on oltava vähintään 6 kuukautta palvelua itämerenliikenteessä, jos päällikkötodistus oikeuttaa toimimaan päällikkönä itämerenliikenteessä. (31.10.1986/779)

35 § *Kuljettajankirja I*

Kuljettajankirja I:n saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) kuljettaja-koneenhoitajan opintolinjan tai kurssin suorittaminen; sekä
- 3) meripalvelua 24 kuukautta sisä- tai sitä laajemmassa liikenteessä, mihin saa sisältyä enintään 6 kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksessa. Merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaneelta vaaditaan meripalvelua 12 kuukautta sisä- tai sitä laajemmassa liikenteessä, mihin saa sisältyä enintään 6 kuukautta konepalvelua vastaavan liikenteen aluksessa.

36 § *Kuljettajankirja II*

Kuljettajankirja II:n saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä;
- 2) kuljettaja-koneenhoitajan kurssin suorittaminen; sekä
- 3) riittävä tottumus niihin tehtäviin, joihin kuljettajankirja II oikeuttaa.

37 § (30.11.1990/1043) *Pursimiehen pätevyystodistus*

Pursimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) matruusin pätevyystodistus; sekä
- 2) korjaajan opintolinja sekä 12 kuukautta meripalvelua kansiosastossa matruusin tai korjausmiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen.

Merenkukuhallitus voi yksittäistapauksessa myöntää pursimiehen pätevyystodistuksen henkilölle, jolla vuoden 1991 loppuun mennessä on 48 kuukautta meripalvelua matruusin pätevyystodistuksen saamisen jälkeen ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen.

38 § *Pumppumiehen pätevyystodistus*

Pumppumiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) matruusin tai konemiehen pätevyystodistus; sekä
- 2) 12 kuukautta meripalvelua bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin säiliö-aluksessa matruusin tai konemiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen.

39 § *Matruusin pätevyystodistus*

Matruusin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) merimiehen opintolinjan suorittaminen sekä meripalvelua 12 kuukautta kansiosastolla bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin kauppa-aluksessa; tai
- 2) merimiesten perusopintolinjan suorittaminen ja 24 kuukautta meripalvelua kansiosastolla bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin kauppa-aluksessa.

Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu meripalvelusta voidaan korvata yhteensä enintään 6 kuukautta kansipalvelulla bruttovetoisuudeltaan vähintään 65 rekisteritonnin kauppa-aluksessa tai sellaisessa puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksessa taikka muussa hallinnollisessa aluksessa, jonka uppouma on vähintään 30 tonnia, tai merta kulkevassa koululaivassa.

Merenkukuhallitus voi yksittäistapauksessa myöntää matruusin pätevyystodistuksen henkilölle, jolla vuoden 1995 loppuun mennessä on 36 kuukautta meripalvelua kansiosastolla bruttovetoisuudeltaan vähintään 100 rekisteritonnin kauppa-aluksessa ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen. (28.6.1994/590)

40 § (30.11.1990/1043) *Puolimatruusin pätevyystodistus*

Puolimatruusin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 16 vuoden ikä sekä:

- 1) 2 kuukautta meripalvelua ja merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaminen; tai
- 2) 12 kuukautta meripalvelua, johon sisältyy vähintään 6 kuukautta kansipalvelua merivahdinpitoon liittyvissä tehtävissä; taikka

3) konemiehistön pätevyystodistuksen saaneelta opetushallituksen hyväksymä yleistoimen täydennyskoulutusjakson suorittaminen. (22.12.1993/1443)

41 § (31.10.1986/779) *Kansimiehen pätevyystodistus*

Kansimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittaminen taikka vähintään 6 kuukauden kokemus kansimiestehtävissä rajoitetun tai sisäliikenteen aluksilla.

42 § *Lisätodistus yleistoimipätevyydestä* (Kum. 30.11.1990/1043)

43 § (22.12.1993/1443) *Meriupseerintutkinnon ja toimiupseerin virkatutkinnon perusteella annettavat pätevyyskirjat*

Merisotakoulussa suoritettu upseerintutkinto, täydennettynä tarvittaessa opetushallituksen vaatimalla tavalla, tuottaa samat oikeudet kuin perämiehentutkinto. Perämiehenkirjan saamiseksi vaaditaan lisäksi 12 kuukautta meripalvelua puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksilla päällystösasemassa.

Merisotakoulussa tai merivartiokoulussa suoritettu toimiupseerin ylempi virkatutkinto merenkulkulinjalla, täydennettynä tarvittaessa opetushallituksen vaatimalla tavalla, tuottaa samat oikeudet kuin laivurin tutkinto. Laivurinkirjan saamiseksi vaaditaan lisäksi 12 kuukautta meripalvelua puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksilla toimiupseerina.

Toimiupseerin alempi virkatutkinto merenkulkulinjalla täydennettynä tarvittaessa opetushallituksen vaatimalla tavalla tuottaa samat oikeudet kuin kuljettajankirja I:een vaadittava tutkinto. Kuljettajankirja I:n saamiseksi vaaditaan lisäksi 12 kuukautta meripalvelua puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksilla.

8 luku. **Koneosaston pätevyyskirjat ja -todistukset**

44 § *Konepäällystön pätevyyskirjat ja konemiehistön pätevyystodistukset*

Konepäällystön pätevyyskirjoja ovat:

- 1) ylikonemestarinkirja;
- 2) konemestarinkirja;
- 3) alikonemestarinkirja;
- 4) sähkömestarinkirja; sekä
- 5) koneenhoitajankirja.

Konepäällystön pätevyyskirjat sähkömestarinkirjaa lukuunottamatta annetaan joko moottorialuksia tai höyryaluksia varten.

Konemiehistön pätevyystodistuksia ovat:

- 1) korjausmiehen pätevyystodistus;
 - 2) laivasähkömiehen pätevyystodistus;
 - 3) konemiehen pätevyystodistus; sekä
 - 4) konevahtimiehen pätevyystodistus.
- (5 kohta kumottu 30.11.1990/1043)

45 § Ylikonemestarinkirja

Ylikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) konemestarinkirja;
- 2) teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan täydellinen oppimäärä. Teknillisen oppilaitoksen koneenrakennus-, konstruktio- tai valmistustekniikan linjan täydellisen oppimäärän suorittaneilta vaaditaan, että heillä on konemestarien opintosuunnan käsittävän teknillisen oppilaitoksen antama todistus siitä, että asianomaisella on hyväksytyt tiedot konemestarien opintosuunnan sähkö- ja erikoisammattiaineiden sekä englanninkielen oppimäärissä; (31.10.1986/779) sekä
- 3) meripalvelua konemestarinkirjan saamisen jälkeen 12 kuukautta konemestarina, haettavan ylikonemestarinkirjan mukaan joko höyry- tai moottorialuksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla ylikonemestari.

Henkilöltä, jolla on höyry-ylikonemestarinkirja, vaaditaan moottoriylikonemestarinkirjan saamiseksi moottorikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua työkokemusta 6 kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla ylikonemestari. Vastaavasti vaaditaan moottoriylikonemestarinkirjan haltijalta höyry-ylikonemestarinkirjan saamiseksi höyrykonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua konepalvelua 6 kuukautta höyryaluksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla ylikonemestari, tai 6 kuukautta konepalvelua moottorialuksessa, jossa höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 1300.

46 § Konemestarinkirja

Konemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) alikonemestarinkirja;
- 2) teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan täydellinen oppimäärä. Teknillisen oppilaitoksen koneenrakennus-, konstruktio- tai valmistustekniikan linjan täydellisen oppimäärän suorittaneilta vaaditaan, että heillä on konemestarien opintosuunnan käsittävän teknillisen oppilaitoksen antama todistus siitä, että asianomaisella on hyväksytyt tiedot konemestarien opintosuunnan sähkö- ja erikoisammattiaineiden sekä englanninkielen oppimäärissä; (31.10.1986/779) sekä

3) meripalvelua alikonemestarinkirjan saamisen jälkeen 12 kuukautta alikonemestarina, haettavan pätevyyskirjan mukaan joko höyry- tai moottorialuksessa, jonka konepäällikkönä tulee tämän asetuksen mukaan olla konemestari.

Henkilöllä, jolla on höyrykonemestarinkirja, vaaditaan moottorikonemestarinkirjan saamiseksi moottorialikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen hankittua työkokemusta 6 kuukautta konemestarina moottorialuksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla konemestari. Vastaavasti vaaditaan moottorikonemestarinkirjan haltijalta höyrykonemestarinkirjan saamiseksi höyryalikonemestarinkirja sekä sen saamisen jälkeen 6 kuukautta konepalvelua höyryaluksessa, jonka konepäällikön tulee tämän asetuksen mukaan olla konemestari tai 6 kuukautta konepalvelua moottorialuksessa, jossa höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 400, tai maavoimailaitoksessa, jonka tehollisuus on vähintään 1300.

47 § Alikonemestarinkirja

Alikonemestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

- 1) todistus opetushallituksen hyväksymän vähintään yhden lukuvuoden kestävän alikone-mestarinkurssin tai teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan kahden ensimmäisen lukuvuoden suorittamisesta. Teknillisen oppilaitoksen koneenrakennuksen, konstruktio- tai valmistustekniikan opintosuunnan suorittaneilla tulee olla konemestarien opintosuunnan lehtorin antama todistus siitä, että asianomaisella on alikonemestarin kurssin oppimäärää vastaavat tiedot; (22.12.1993/1443) sekä

2) työkokemusta 36 kuukautta, (31.10.1986/779) josta:

a) vähintään 12 kuukautta on palvelua aluksen koneosastossa haettavan alikonemestarinkirjan mukaan joko höyry- tai moottorialuksessa, jonka konepäälliköltä tämän asetuksen mukaan vaaditaan ainakin alikonemestarinkirja; ja

b) vähintään 24 kuukautta on palvelua voimakoneita valmistavassa tai korjaavassa konepajassa, johon voidaan rinnastaa enintään 12 kuukauden meripalvelu donkeymiehenä, sorvarina, korjausmiehenä tai sähkömiehenä.

Edellä 2 kohdan a alakohdassa mainitusta 12 kuukauden meripalvelusta voidaan korvata merenkulun peruslinjan yleisjakson tai merimiesten perusopintolinjan suorittamisella 4 kuukautta.

Pätevyyden yhtenäispäällystötehtäviin saa myös vähintään perämiehen pätevyyden omaava henkilö, joka on suorittanut opetushallituksen hyväksymän alikonemestarin jatkokoulutusjakson, johon sisältyy laivakoneiden käyttöön ja huoltoon perehdyttävä vähintään 6 kuukauden ohjattu harjoittelujakso. (22.12.1993/1443)

Henkilöltä, jolla on höyryalikonemestarinkirja, vaaditaan moottorialikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorialikonemestarinkirjan haltijalta höyryalikonemestarinkirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta höyryaluksella taikka 6 kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä joko moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 80, tai maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 400. (31.10.1986/779)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu alikonemestarin kurssi on järjestettävä siten, että kurssi tuottaa tietopuolisen pätevyyden sekä höyry- että moottorialikonemestarinkirjaa varten.

48 § *Konemestarin työkokemus*

Edellä 45-47 §:ssä tarkoitettu meripalvelu koneosastossa ja palvelu alikonemestarina aluksessa, jossa on oltava tämän asetuksen mukainen konepäällystö, voidaan merenkulkuhallituksen harkinnan mukaan korvata konepalvelulla muussakin aluksessa, mikäli sen konetehto on vähintään:

	kW	teholuku
alikonemestarinkirjaa varten.....	200	80
konemestarinkirjaa varten	750	400
ylikonemestarinkirjaa varten	1500	1300

49 § *Sähkömestarinkirja*

Sähkömestarinkirjan saamiseksi vaaditaan:

1) sähkötekniikan tutkinto, joka on suoritettu sähkövoimatekniikan tai mittaus- ja säätötekniikan opintosuunnalla; sekä

2) vähintään 12 kuukautta palvelua sähköalan tehtävissä, josta vähintään 6 kuukautta tulee olla palvelua joko laivasähkömiehenä tai laivasähköasennustehtävissä.

50 § *Koneenhoitajankirja*

Koneenhoitajankirjan saamiseksi vaaditaan:

1) vähintään 18 vuoden ikä;

2) ammattikoulun laivakoneenhoitajan opintolinjan, kuljettaja-koneenhoitajan opintolinjan tai kurssin taikka vastaavan koneenhoitajan kurssin suorittaminen; sekä

3) työkokemusta 24 kuukautta, josta on vähintään:

a) 12 kuukautta konepalvelua haettavan koneenhoitajankirjan mukaan joko vähintään 75 kW:n koneistolla varustetulla moottorialuksella tai höyryaluksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 10. Tähän konepalveluun voidaan sisällyttää enintään 6 kuukautta palvelua kansiosastossa; (31.10.1986/779)

b) 8 kuukautta konepajapalvelua konepajassa, jossa valmistetaan tai korjataan voimakoneita tai paineastioita taikka telakalla tai voimalaitoksessa koneistojen tai putkistojen asennustehtävissä; sekä

c) 4 kuukautta vaihtoehtoisesti a tai b alakohdassa tarkoitettua palvelua.

Konepajapalvelusta korvaa merenkulun peruslinjan yleisjakson, merimiesten perusopintolinjan tai ammattikoulun koneenhoitajan opintolinjan suorittaminen 12 kuukautta ja muun lukuvuoden mittaisen soveltuvan kone- ja metallialan koulutuksen suorittaminen 6 kuukautta.

Henkilöltä, jolla on höyrykoneenhoitajankirja, vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta moottorialuksella. Vastaavasti vaaditaan moottorikoneenhoitajankirjan haltijalta höyrykoneenhoitajankirjan saamiseksi konepalvelua 6 kuukautta höyryaluksella tai 6 kuukautta palvelua höyrykattilan käyttäjänä joko moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 10, tai maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80. (31.10.1986/779)

51 § (30.11.1990/1043) Korjausmiehen pätevyystodistus

Korjausmiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) konemiehen pätevyystodistus; sekä
- 2) korjaajan opintolinjan suorittaminen sekä 12 kuukautta meripalvelua vähintään 350 kW:n koneistolla varustetun aluksen koneosastossa konemiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen.

Merenkulkuhallitus voi yksittäistapauksessa myöntää korjausmiehen pätevyystodistuksen henkilölle, jolla vuoden 1991 loppuun mennessä on 48 kuukautta meripalvelua konemiehen pätevyystodistuksen saamisen jälkeen ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen.

52 § (30.11.1990/1043) Laivasähkömiehen pätevyystodistus

Laivasähkömiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) laivasähkömiehen opintolinjan suorittaminen; tai
- 2) sähkötekniikan peruslinjan mekaanikon opintolinjan tai vastaavan koulutuksen suorittaminen ja 24 kuukautta työkokemusta sähkölaitteiden asennus- tai huoltotehtävissä sekä opetushallituksen hyväksymän laivasähkömiehen täydennyskoulutusjakson suorittaminen. (22.12.1993/1443)

53 § Konemiehen pätevyystodistus

Konemiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) merimiehen opintolinjan suorittaminen tai soveltuvan kone- ja metallitekniikan peruslinjan kouluasteen opintolinjan suorittaminen sekä meripalvelua 12 kuukautta koneosastossa vähintään 350 kW:n koneistolla varustetussa kauppa-aluksessa. Meripalvelu, joka on hankittu alle 350 kW:n koneistolla varustetussa kauppa-aluksessa, oikeuttaa konemieheksi enintään 350 kW:n koneistolla varustettuun kauppa-alukseen; tai
- 2) merimiesten perusopintolinjan suorittaminen ja 24 kuukautta 1 kohdassa mainittua meripalvelua; (31.10.1986/779) taikka

3) teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan suorittaminen sekä 6 kuukautta 1 kohdassa mainittua meripalvelua. (31.10.1986/779)

Edellä kohdassa 1 ja 2 tarkoitetusta meripalvelusta voidaan korvata yhteensä enintään 6 kuukautta konepalvelulla vähintään 100 kW:n koneistolla varustetussa kauppa-aluksessa tai sellaisessa puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen aluksessa tai muussa hallinnollisessa aluksessa, jonka konetehto on vähintään 100 kW tai merta kulkevassa koululaivassa.

Merenkulkuhallitus voi yksittäistapauksessa myöntää konemiehen pätevyystodistuksen henkilölle, jolla vuoden 1995 loppuun mennessä on 36 kuukautta meripalvelua koneosastossa vähintään 350 kW:n koneistolla varustetussa kauppa-aluksessa ja joka kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan kyseisen toimen. (28.6.1994/590)

54 § (31.10.1986/779) Konevahtimiehen pätevyystodistus

Konevahtimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 16 vuoden ikä; sekä
- 2) meripalvelua:
 - a) 12 kuukautta koneiston vahtipalveluun tai konehuoltoon liittyvissä tehtävissä; tai
 - b) 2 kuukautta, jos asianomainen on suorittanut merenkulun peruslinjan yleisjakson, merimiesten perusopintolinjan tai kone- ja metallitekniikan peruslinjan yleisjakson.

Teknillisen oppilaitoksen koneosaston konemestarien opintosuunnan suorittanut on oikeutettu saamaan konevahtimiehen pätevyystodistuksen.

Kansimiehen pätevyystodistuksen saanut on oikeutettu saamaan konevahtimiehen pätevyystodistuksen suoritettuaan opetushallituksen hyväksymän yleistoimen täydennyskoulutusjakson. (22.12.1993/1443)

55 § Lisätodistus yleistoimipätevyydestä (Kum. 30.11.1990/1043)

56 § Paineastian käyttäjän pätevyysvaatimukset

Paineastian käyttäjän on oltava tehtävään kykenevä vähintään 18 vuotta täyttänyt henkilö, jolla on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen terveys. Jos kyseessä on höyrykattila, vaaditaan paineastian käyttäjältä 12 kuukautta konepalvelua aluksessa, jossa on höyrykattila tai 12 kuukauden palvelu lämmittäjänä maavoimalaitoksessa.

9 luku. Talousosaston pätevyystodistukset

57 § Talousosaston pätevyystodistukset

Talousosaston pätevyystodistuksia ovat:

- 1) talouksesimiehen pätevyystodistus;
- 2) kokkistuerin pätevyystodistus;
- 3) laivakokin pätevyystodistus;
- 4) laivatarjoilijan pätevyystodistus; sekä
- 5) laivahuoltajan pätevyystodistus.

58 § *Talousesimiehen pätevyystodistus*

Talousesimiehen pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) talousesimiehen opintolinjan suorittaminen; sekä
- 2) työkokemusta keittiötehtävissä vähintään 24 kuukautta, josta on meripalvelua vähintään 12 kuukautta kokkina aluksessa.

59 § *Kokkistuertin pätevyystodistus*

Kokkistuertin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan vähintään 18 vuoden ikä sekä:

- 1) laivakokin pätevyystodistus ja meripalvelua kokkina vähintään 12 kuukautta laivakokin pätevyystodistuksen saamisen jälkeen; tai
- 2) talousesimiehen opintolinjan suorittaminen.

60 § *Laivakokin pätevyystodistus*

Laivakokin pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä; sekä
- 2) laivakokin opintolinjan tai laivakokin erikoistumislinjan suorittaminen.

61 § *Laivatarjoilijan pätevyystodistus*

Laivatarjoilijan pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 18 vuoden ikä; sekä
- 2) laivatarjoilijan tai muun tarjoilijan opintolinjan taikka laivatarjoilijan tai tarjoilijakassanhoitajan erikoistumislinjan suorittaminen.

62 § *Laivahuoltajan pätevyystodistus*

Laivahuoltajan pätevyystodistuksen saamiseksi vaaditaan:

- 1) vähintään 17 vuoden ikä; sekä
- 2) laivahuoltajan erikoistumislinjan, talousosaston perusopintolinjan tai muun opetushallituksen hyväksymän vastaavan opintolinjan suorittaminen. (22.12.1993/1443)